

Föreningen

SVENSKA ÖSTERBOTTNINGAR I STOCKHOLM

Web: www.osterbotten.nu E-post: info@osterbotten.nu

Nummer 2 2005

Postgiro: 71 55 16-1

Ny ledarskribent!

Carinas kolumn

Det känns tufft att ta över denna spalt från två proffs! Båda mina företrädare på posten, Mila och Johanna, jobbar ju med kommunikation och PR. Jag gjorde precis som Göran Persson då jag fick frågan om jag ville bli ordförande för föreningen. Jag sa Nej, Nej och sedan Ja. Jag är nu inne på mitt sjätte år i styrelsen, och har sagt att detta skall bli mitt sista. Jag tycker att det är bra med rotation i styrelsen men de senaste två åren har det varit lite för mycket rotation och därför har jag suttit kvar längre än jag tänkte mig från början.

Det tar ett tag att jobba ihop sig i en ny styrelse och få till ett bra arbete – men med denna styrelse kommer det att gå lätt och snabbt. Det är inte lätt att ordna aktiviteter som passar alla medlemmar, men vi försöker så gott vi kan. Vi uppskattar därför när ni hör av er med både ris och ros eller förslag på verksamhet. En av våra medlemmar hörde av sig och föreslog att vi skulle ordna fest och ta hit

Gubbrockarna som just nu gör succé i Vasa. Vi tyckte att det var en strålande idé och började planera för detta. Tyvärr kommer vi inte att kunna ordna detta i år eftersom vi inte hittat någon lokal med tillräckligt stor scen för Gubbrockarna, men vi hoppas kunna göra det under nästa år. Vi har i alla fall blivit festsugna och kommer att tillsammans med Stockholmsdistriktet ordna en Finlandssvensk fest i september. Jag vågar lova att det kommer att bli årets happening!

Vi har fått kritik för att utskicken ibland kommer för sent – aktiviteter som vi puffar för har ibland redan ägt rum. Detta har vi tagit till oss och vi har därför bytt tryckeri för att snabba upp ledtiden. Vi informerar redan nu om de evenemang vi kommer att ha senare i år så att ni kan skriva in både gudstjänst och julfest i er kalendrar.

Under våren har det varit årsmöte i FRIS. FRIS är paraplyorganisation för alla Finlandssvenska föreningar i Sverige. Som ni kommer ihåg har vi inom vår förening varit kritiska till FRIS. Det senaste året har många av de krav vi ställde uppfyllts och vi tycker nu att FRIS fungerar bra. Vi får regelbunden information, tidningen Finlandssvensken är mycket bra och FRIS har anordnat en hel del

mindre arrangemang och träffar för att informera om oss Finlandssvenskar. Gå gärna in på deras hemsida så ser ni vad FRIS arbetar med. FRIS finansieras till största delen av finska och svenska staten. För Finlandssvensken får FRIS bidrag från Svenska Kulturfonden i Finland. FRIS har fått besked om att bidraget för tidningen kommer att dras in och frågan är då hur utgivningen skall finansieras i framtiden. FRIS styrelse har föreslagit en höjning av medlemsavgiften. Av den medlemsavgift ni betalar till Österbottniska föreningen skickar vi idag 50 kr/person till FRIS. Är vi beredda att höja medlemsavgiften rejält för att få Finlandssvensken även i framtiden eller skall vi införa separat prenumerationsavgift?

Dessa frågor kommer att dryftas på ordförandeträffen i september, men personligen tror jag inte på att höja vår medlemsavgift så radikalt som skulle krävas för att finansiera tidningen. Jag kommer att återkomma till denna heta fråga i nästa utskick.

Jag önskar er alla en riktigt trevlig sommar!

Carina

Äntligen fest !

Lördag 17/9 smäller det ! Då är det stor finlandssvensk fest i Stockholm. Vi håller som bäst på med de sista detaljerna i arrangemanget – ett separat utskick kommer senare – men redan nu kan vi avslöja att legendariska The Wantons kommer att spela. The Wantons rankades som ett av Finlands bästa band på 60-talet och de var förband bl.a. till Jimi Hendrix. De senaste åren har The Wantons återförenats vid väldigt speciella tillfällen och bland annat rockat loss på Oliver's Inn i Vasa. Bandet består av Hasse Vestergård sång, Dag Pensar sologitarr, Krister Kulju kompgitarr, Reino Kurki basgitarr och Bongo Billing trummor. Dessutom förstärks de av mycket duktige Mikko Rintanen på keyboard och gitarr. Hasse Vestergård kommer ut med en ny soloskiva i augusti.

Anna Stenlund, senast aktuell i den finska melodifestivalen och även känd från Robinson, kommer också att uppträda.

Detta kommer att bli årets happening så pricka in det nu!

Konsert

Lappfjärds Folkhögskolas elever/lärare håller konsert söndag 15 maj kl.15.15-16.00 i Brommasalen, Alviks Medborgarhus. Fritt inträde. T-bana Alvik, medborgarhuset syns från T-stationen. Konserten består av varierande pop/jazz musik och presenterar samtidigt våra utbildningslinjer: rytmisk musik, ljudteknik, artist. Intresserade kan göra antagningsintervju direkt efter konserten. Besök deras hemsida www.svefol.net/lafo.

Familjedag i Hagaparken

Söndag 19 juni kl.13.00 samlas vi till picknick vid Koppartälten i Hagaparken. Vi tar med fotboll, boule, croquet och slagträ – så får vi se vad vi känner för. Har ni frågor kan ni vända er till Susanne Granskog på tel. 08-7042622 eller 070-5577857. Ta med familjen och umgås med andra österbottningar !

Till minne av Bertel Hedman

Föreningsmänniska med empati

Bertel Hedman har avlidit 11 april 2005 på Stockholms Sjukhem efter långvarig sjukdom. Närmast anhöriga är hustrun Kerstin, barnen Anna-Kristina, Björn och Viveka samt sju barnbarn. Sin 85-års dag förra året kunde Bertel fira hemma hos Kerstin med barn och barnbarn. De senaste fyra-fem åren har inte Bertel kunnat bo hemma. Hans minne och närvaro i tidens händelser förändrades för mer än tio år sen när han drabbades av hjärninfarkt. Vi som kände Bertel som en idérik föreningsmänniska med framåtanda och empati har länge saknat honom.

Större än sorgen är glädjen att minnas.

Bertel föddes 15 december 1919 i Munsala som den femte av sju syskon. Han växte upp på ett jordbruk i kyrkbyn med sina bröder och två systrar. Bertel började på handelsskola hösten 1938 och hann inte avsluta studierna innan kriget bröt ut 30 november 1939. Tre bröder samt Bertel, som ännu inte gjort militärtjänsten blev inkallade. Bertel var i aktiv krigstjänst 1940 fram till freden 13 mars. Freden varade till mitten av juni 1941. Trots krigsstilleståndet fick inte Bertel åka hem. Han fick påbörja sin militärtjänst, men fick uppskov med en del av tiden för att kunna avsluta handelsskolan våren 1941.

Då var det dags att gå in i nästa krig, som Bertel deltog i från första början och ända till slutet och blev civil till jul 1944 från ett finskt förband. Det blev nästan fyra och ett halvt år i krigets tjänst.

I det finska förbandet hade Bertel lärt sig finska, som kom till användning när han 1945 blev chef för Munsala kommuns folkförsörjningskansli och bland annat placerade ut evakuerade som flytt undan kriget. Folkförsörjningskansliet, i dagligt tal kallad "folksorgen", var en inrättning som hade mycket att hålla reda på under och efter kriget. Efter några år började livet normalisera sig och kansliet avvecklades. Det innebar att Bertels arbete tog slut. På kansliet träffade han Kerstin som senare blev hans fru.

Bertel hade funderingar på att emigrera till Canada, som öppnat sina gränser, men Kerstin, hans fru, hade inte sagt ja till detta. Då var Bertel gift och hade två barn att försörja. Våren 1951 åkte han till Stockholm för att söka visum till Canada, flera hade redan åkt från Munsala. Han gick ändå och frågade efter arbete i Stockholm och fick börja på en gång som lagerföreståndare på Hallbergs guldsmedsfabrik och stannade därmed i Stockholm. Det var svårare att hitta en bostad. Bertel bodde ett par månader på ett pensionat vid Kungsholms hamnplan, dit österbottningar kom i en jämn ström. Där föddes idén till en österbottnisk förening.

När Kerstin hade avslutat vårterminens lärarvikariat kom hon och barnen till Stockholm till en tillfällig bostad över sommaren. Bertel såg ingen möjlighet till ny bostad i augusti och var på väg att säga upp sig och återvända med familjen till Finland. Då fick han erbjudande om tjänstebostad, en lagerlokal på 33 kvm utan centralvärme som han fick rusta upp. Efter 10 år hos Hallbergs guldsmedsfabrik blev Bertel arbetsledare hos Flykts Pumpar fram till pensionering.

Samtidigt som Bertel hade bostadsproblem pågick diskussioner med andra rotlösa österbottningar hur de skulle kunna starta en förening för nyinflyttade ungdomar. Bertel hade hunnit delta aktivt i ungdomsföreningen i Munsala kyrkby och verkat där som ordförande ett par år.

Enligt André Höglund, en av dessa 19-20 åringar från Österbotten som kommit till Stockholm, hade det inte blivit någon förening utan Bertel Hedman. Bertel tvekade, han hade hunnit fylla 30 och kände att det var unga optimister som han skulle dela ansvaret med.

En interimsstyrelse fick i uppdrag att kalla till ett första möte. Det skedde genom annonser i österbottniska tidningar och i slutet av januari 1952 bildades Föreningen Svenska Österbottningar i Stockholm vid ett välbesökt möte. Bertel Hedman valdes till föreningens första ordförande för ett år. Föreningen fick en flygande start. Redan första året anordnades ett tiotal programaftnar med dans.

Bertel gjorde ett uppehåll och återkom som ordförande 1955 för tre år framåt. Verksamheten utökades 1956, bland annat med julaftonsmiddag som jag själv deltog i och för första gången träffade jag Kerstin, Bertel och deras två barn. De kom och såg till att det blev en trevlig jul för oss ensamma och inneboende ungdomar som inte hade råd att åka hem till Finland. Bertel var en genuin föreningsmänniska som inte tänkte på sig själv i första hand. Han ställde in sig på att göra något för andra människor. Att sitta i en styrelse av den här typen ger heller inget karriärsprång. Däremot ger det en viss tillfredsställelse att arbeta tillsammans i en grupp och omsätta egna och andras idéer.

Senare i livet kom Bertel tillbaka till föreningens styrelse efter att han fyllt 60 år och tagit delpension. Pensionärsgruppen var ingenting för Bertel. Nästan hela 80-talet var han vice ordf. alternativt ledamot i föreningens styrelse och deltog med stort intresse i alla viktiga frågor. Bertel tog initiativet till att Stockholmsdistriktet bildades av de sju föreningar som fanns inom Stockholms län. Under samma period blev Bertel invald som ekonomiansvarig i FRIS styrelse fram till 1987.

Bertel var kvick och underfundig i replikerna och vi som var med i styrelsearbetet under hans senare period i styrelsen kommer ihåg hans uttryck, när han sammanfattade diskussionen: "Ja, ja vi Topelii folk!"

Berit Bäckfors

REDAKTIONSRUTAN

Redaktör: Caroline Bertlin

Medarbetare i detta nr:
Berit Bäckfors, Johanna Tuuf, Carina Höjer-Wentjärvi

Frågor och kommentarer ställs till:
Caroline Bertlin
telefon: 0768-523282
email: info@osterbotten.nu

Annonspriser:
1/2 sida 1500kr
1/4 sida 800kr

Manusstopp för nästa nummer: 12 augusti

Ett händelserikt år 'Down Under'

Under ett år hinner man resa en hel del, vilket jag gjorde under fjolåret då jag tillbringade hela min tid i Australien med ett Working Holiday Visa, ett ettårigt arbetsvisum som 18-30 åringar kan ansöka om, och som man bara kan få en gång i livet.

Jag kom ner till Sydney och +38 graders värme från ett -20 grader kallt Norden till. Första veckan bodde jag hos en kompis i hans hus på Northern Beaches i norra Sydney. Jag registrerade mig som sjuksköterska, vilket var en lång och utdragen process med språkstest, vidimerade avgångsbetyg och personlighetsreferenser. Mina dagar gick åt till att söka jobb och bostad. Eftersom jag även har jobbat som servitris sökte jag först jobb som det. Trots flera försök att få jobb så ville de flesta arbetsgivare inte ha backpackers, eftersom arbetsvisumet bara tillåter för jobb i högst 3 månader för en och samma arbetsgivare.

Efter några veckors letande fick jag slutligen ett jobb på ett bemanningsföretag inom restaurangbranschen. Uppdragen var olika varje dag. Under mina tre månader jobbade jag bl.a. på Sydney universitets olika representationsmiddagar, på bröllop, vid armén och flottan och på cocktailpartyn bl.a. ett där Australiens premiärminister John Howard var huvudgäst.

Efter totalt fyra månader i Sydney började den ankommande vintern kännas alltför kall. Lokalbefolkningen började klä sig i mörka höstfärger samt tjockare kläder trots att temperaturen var runt +20 grader. I juni blev det dock riktigt kallt och det fanns ju förstås ingen centralvärme där jag bodde och fönsterglasen var tunna. Jag tyckte det var dags att lämna Sydney för varmare väder. Mitt första stopp var huvudstaden Canberra. Jag åkte dock i fel riktning för där var det ännu kallare väder, men jag var tacksam över att få se Parlamentshuset där min f.d. cocktailpartygäst John Howard bl.a. håller hus. Under den guidade turen lärde jag mig att emun och kängurun är Australiens symboler som finns på alla statliga emblem. Eftersom varken emun eller kängurun kan gå baklänges passar symboliken väldigt bra på Australien, ett land som siktar framåt.

Efter två dagar i huvudstaden begav jag mig till Melbourne. Spårvagnar, Formel 1, muséer och stora

sportstadion kännetecknar Melbourne. Från Melbourne gick resan vidare med tåg i fyra dagar mot västkusten och Perth. Väl framme i Perth kom ivriga vandrarhemsrepresentanter och mötte oss med sina erbjudanden. Jag hade inte bokat boende innan så jag försökte invänta bästa pris. Tack vare lågsäsong fick jag ett mycket lågt priserbjudande av en blond trevlig tjej som visade sig vara från Karleby!!! Trots att jag bara spenderade fyra dagar i Perth gav staden mig ett fint intryck. Perth har mycket att erbjuda gällande storstadspuls samt närheten till stränder, hav och natur. Jag hann bl.a. göra en båtutture till ön Rottnest Island, där inga bilar är tillåtna och som är den enda ön i världen där de små rått- och känguruliknande pungdjuren quokkas finns.

Nästa etapp var en organiserad bussresa som körde från Perth till Darwin i norra Australien. Västkustens avstånd är otroligt långa och för det mesta finns det inget att se om man inte stannar några dagar på ett ställe. Under mina tre veckor på västkusten hann jag bl.a. fira mig ned längs en bergsvägg i Kalbarri nationalpark, snorkla bland sköldpaddor och andra färggranna fiskar vid korallrevet Ningaloo Reef, spendera tolv dagar i pärlfiskestaden Broome, vars 22 kilometer långa sandstrand Cable Beach har utsetts till en av världens bästa, flyga helikopter över den svårtillgängliga nationalparken Bungle Bungle och vara på fyra krokodilbåtturer och se både salt- och färskvattenkrokodiler ute i naturen. Färskvattenkrokodiler finns för övrigt endast i Australien.

Från Darwin fortsatte resan mot Australiens mitt, Alice Springs. Kilometerlångt ökenlandskap med enstaka kontrollerade skogsbränder var vår utsikt från tågfenstret. Framme i Alice Springs var vädret som skandinavisk sommar men efter en månad med +30 graders värme kändes

det kallt. Besöken till The Flying Doctors samt School of Air var mycket intressanta. En tredagars organiserad busstur till Ayers Rock, den stora röda stenen, bör göras om man har kommit hit. Enligt aboriginisk kultur ska man inte bestiga stenen eftersom den är en helig plats, dock finns möjligheten till detta och jag klättrade på den efter vissa moraliska betänkligheter. På vägen tillbaka till Alice Springs fick vi tillfälle att rida på kameler. Vilda kameler finns lite överallt i öknen, vilket var en stor överraskning för mig. Tillbaka i Alice Springs for vi på rodeo.

Efter en vecka i Northern Territorys nedre delar blev det bilfärd i tre dagar till östkusten. Ju närmare man kom desto mer märktes klimatförändringen, från torr öken till tropisk regnskog med vackert gröna berg och dalar. Eftersom mina pengar var så gott som slut bestämde jag mig för att stanna några månader i Cairns för att jobba. Då jag jobbat ihop tillräckligt med pengar tog jag dykcertifikat och fick en chans att se vilka hajar, sköldpaddor, sjöormar och färggranna fiskar som huserar i Stora Barriärrevet!

Efter två månaders sommarvärme flög jag till Sydney och sökte jobb som sjuksköterska på ett privat rehabiliteringssjukhus. Arbetet skilde sig på flera sätt mot det svenska, t.ex. vad gällde arbetskläder, uppgifter som man som sjuksköterska gör i Sverige men som görs av läkare i Australien samt att man titulerar patienterna med enbart efternamn.

Jag hann också med en bussresa längs med östkusten i en månad. Östkusten är som vad vi nordbor kallar södern vid Medelhavet, mycket stränder och angenämt väder året om. Höjdpunkterna var tre dagar på världens största sandö, Fraser Island, där vi bl.a. såg dingos, samt då jag hoppade fallskärm med en minuts fritt fall och lyckad landning på Mission Beach.

Efter tre dagar i ett konstant regnigt Cairns, som var bussresans slut-destination, var jag mer än redo att flyga till Melbourne och titta på tennis i Australian Open. Den sista destinationen blev ön Tasmanien. Därmed hade jag besökt alla delstater och var, efter en avslutande sväng till Sydney, tvungen att efter ett fantastiskt händelserikt år komma tillbaka till den nordiska vintern.

Johanna Tuuf

Det händer i Österbottniska föreningen

Familjedag i Hagaparken

Söndag 19/6 kl.13.00 samlas vi till picknick vid Kopparfälten i Hagaparken. Se notis på första sidan.

Villavslutning/Venetiansk afton

Sista helgen i augusti är det Villaavslutning eller Venetiansk afton som man säger i Norra Österbotten. Torsdag 25/8 kl.18.30 tänkte vi fira vår Villaavslutning/Venetianska afton. Vi kan tyvärr inte ordna med fyrverkeri, men för att åtminstone komma nära vatten har vi flyttat årets sommarpub till restaurang Göteborg i Hammarby Sjöstad.

Pubkvällar

Pubkvällarna fortsätter som vanligt den första torsdagen varje månad kl.18.30 på Endive Restaurang & Bar, Birger Jarlsgratan 112. Missa inte chansen till österbottniskt umgänge! Håll utkik på hemsidan för eventuella ändringar.

Äntligen fest !

Lördag 17/9 blir det stor finlandssvensk fest i Stockholm. Se notis på första sidan i detta utskick.

Puffar för övriga evenemang

* FRIS sommarfest/kulturdag 5/6 i Hallstahammar.

* Söndag 26/6 kl. 18.00 i Finska kyrkan - Teresia Ståhle flöjt, Anna Liljenberg cello.

*Östersjöfestivalen 2005 - 6-19/8

En internationell klassisk musikfestival med dirigenter som Esa-Pekka Salonen, Valery Gergiev, Manfred Honeck, Neeme Järvi m.fl. Festivalen inleds första veckan till havs i samarbete med Silja Line med musikkryssningar med världsledande orkestrar och körer ombord. Andra veckan lägger festivalen till i Stockholm och ger ett späckat festivalprogram av högsta internationella nivå. Mer info på www.berwaldhallen.se.

Gudstjänst med Österbottnisk sopplunch efteråt

Söndag 16/10 är det tvåspråkig gudstjänst i Finska kyrkan. Österbottniska kören kommer att medverka och efteråt samlas vi österbottningar till sopplunch i samlingsalen i Finska kyrkan. Mera information kommer i nästa utskick.

Julfest

Julfesten kommer att gå av stapeln lördag 26/11. Mera information kommer senare, men boka gärna in detta datum redan nu.

Vill du bli medlem? Betala in medlemsavgiften till föreningens postgiro 715516-1. För 2005: 135kr per person, pensionsavgift 110kr och 200kr för hushåll. Glöm inte att meddela namn och kontaktuppgifter! Vid frågor, maila till info@osterbotten.nu.

* Albert Edelfelt på Waldemarsudde

En av Finlands mest uppskattade konstnärer, Albert Edelfelt (1854-1905), finns på Waldemarsudde, Prins Eugens väg 6, t o m 14/8. Öppet: ti-on och fr-sö kl. 11-17, to kl. 11-20. Inträde för pensionärer och alla som har Siljakort är 60 kr. Buss 47 från centrum mot Djurgården. Mera info på www.waldemarsudde.se.

*Österbottniska föreningen i Upplands Väsby ordnar dans 24 september 21.00 – 01.00. Simons spelar upp till dans och platsen är som vanligt Kulturhuset, Centralvägen 9 (nära station) i Upplands Väsby.

Väntjänstgruppen

Om du behöver någon att prata med kan du vid behov ringa någon i föreningens väntjänstgrupp. Den består av: Berit Bäckfors (Munsala), telefon 08-7118009
Karin Holmlund (Närpes), telefon 08-580 316 24
Gunnel Bertell (Vörå/Maxmo), telefon 08-550 193 63

Kören

Kören träffas måndagskvällar kl.17.30 i Finaks Kyrkans församlingssal och välkomnar glatt nya sångare! Kontaktperson: Elin Maria Gädda, 08-7783845.

"Vi över 60"

Vi över 60 tar ett långt sommarlov. Till hösten fortsätter träffarna på Maria Hissens Café, Bellmansgatan 2, T-bana till Slussen, andra onsdagen i månaden kl 13.00 med undantag för december. Vi ses där 14 sept, 12 okt, 9 nov och fred 2 dec kl 12.00. Till jullunchen i december behöver vi bindande anmälan tio dagar i förväg, till de andra träffarna behövs ingen föranmälan. Var och en beställer och betalar sitt kaffe. Alla som vill träffa andra österbottningar är välkomna! Ett bra tillfälle att prata dialekt och jämföra våra olika uttryck och berätta sommarminnen. Det är dags att vi börjar samla på dialektord innan vi har glömt det mesta. För mer information, kontakta Berit Bäckfors, tel 08-711 80 09 eller Annie Karjalainen, tel 08-742 75 00